

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Комисия за енергийно
и водно регулиране

ПРОТОКОЛ

№ 227

София, 30.08.2022 година

Днес, 30.08.2022 г. от 10:30 ч. се проведе открито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, М. Димитров – и. д. директор на дирекция „Природен газ“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“ и експерти на КЕВР.

Откритото заседание се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Председателят доц. д-р Иван И. Иванов откри заседанието и констатира, че не са налице правни пречки за провеждането му.

Комисията за енергийно и водно регулиране е поканила като страна по преписката лицата, представляващи „Булгаргаз“ ЕАД за присъствено участие в откритото заседание.

„Булгаргаз“ ЕАД е уведомено за провеждане на заседанието с писмо на КЕВР с изх. № Е-15-20-1037/22.08.2022 г.

Заявили участие в откритото заседание са:

- г-жа Деница Златева – изпълнителен директор на „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-жа Людмила Витанова – ръководител на отдел „Цени, пазарни анализи и ценообразуване“ в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Веселин Синабов – търговски директор в „Булгаргаз“ ЕАД.

На откритото заседание беше разгледан доклад с вх. № Е-ДК-1816 от 17.08.2022 г. относно заявление с вх. № Е-15-20-1037#1 от 11.08.2022 г. подадено от „Булгаргаз“ ЕАД за утвърждаване на цена за месец септември 2022 г., по която общественият доставчик да продава природен газ на крайните снабдителни на природен газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия.

Докладът, изготвен от работна група в състав: Милен Димитров, Елена Маринова,

Ремзия Тахир, Грета Дечева, Хриси Йорданова, Михаела Андреева, Людмила Ненова, Любослава Джоргова, Радостина Методиева, е приет с решение на КЕВР на закрито заседание по т. 1 от Протокол № 221/22.08.2022 г. и публикуван на интернет страницата на Комисията.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Добре дошли, уважаеми колеги, на заседанието! Веднага пристъпваме към процедурата. Тя изисква заявителят „Булгаргаз“ ЕАД да изрази становище по изготвения и предоставен на дружеството-заявител доклад от работна група на Комисията. Г-жо Златева, слушаеме Ви!

Деница Златева – изпълнителен директор на „Булгаргаз“ ЕАД:

Уважаеми г-н Иванов, уважаеми комисари, благодаря Ви за възможността лично да участвам в днешното открито заседание. От името на дружеството: ние се запознахме и приемаме изготвения доклад от работната група. Той отразява изцяло подадената от дружеството информация за осигурените доставки на природен газ за месец септември, договори, сключени от предишното ръководство на дружеството. Отново потвърждавам и Вашата препоръка за спазване на Закона за енергетиката и провеждане на открити и прозрачни търгове за доставки на природен газ на „Газов Хъб Балкан“, когато периодът на доставка е под 12 месеца. Вие сами видяхте в заявлението, че по този начин се постигат и много по-конкурентни цени и се гарантира наистина прозрачност на процедурата. Това ще бъде и политиката на дружеството оттук нататък.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Златева! И аз имам изказване и въпроси, но най-напред се обръщам към моите колеги!

А. Йорданов:

Благодаря Ви, г-н Председател! Първо, г-жо Златева, към Вас да се обърна. Пожелавам Ви успех като представител на „Булгаргаз“ в тези особени и сложни за газовите пазари времена. Изказването ми е във връзка с днешното обсъждане, но има и малко по-концептуален характер. Ползвам днешния повод, доколкото ми е известно предстои да предложите на клиентите си както на регулиран пазар, така и на свободен пазар годишните договори за 2023 г. Предвид обстоятелството, че Комисията започна процедура по изменение на Наредбата за регулиране на цените на природния газ и специално и в частта регулиране на обществения доставчик по отношение на договорите с клиенти, които сключват сделки с Вас по регулирани цени нямам бележка, но имам молба по отношение на договорите, които сключват с клиенти по свободно договорени цени. Моля да имате предвид, че е възможно изменение в начина на регулиране и съответно по договорите по двустранно договорени цени - да предвидите възможността клиентите да пожелаят да сменят доставчика си и да не ги утежнявате с това обстоятелство по отношение на неустойки и съответно други препятствия, тъй като независимо от това, че дейността обществена доставка е от обществен интерес Законът за енергетиката изрично посочва, че дори и по отношение на нея правилата по конкурентното право се прилагат. В този смисъл, предвид, че ще се опитам да не разкривам търговска тайна, предвид характера на днешното заседание, но предвид, че нямате доставките по единия от двата дългосрочни договора, а доколкото сега договорите с клиенти по двустранно договорени цени огледално отразяваха условията на тези дългосрочни договори, моля също така и това да го вземете предвид при изготвяне на договорите. Разбира се, Комисията по закон няма пряко отношение на договорите с клиенти по двустранно договорени, но просто апелът ми е да съобразите тези обстоятелства в и без друго нелеката ситуация на газовия пазар в момента, за да можем

евентуално да осигурим на директно присъединените към преносната мрежа клиенти възможност да намерят и друг доставчик освен „Булгаргаз“, в случай, че за определени периоди доставките за българския пазар са недостатъчни.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Йорданов! Г-жо Златева, заповядайте!

Деница Златева – изпълнителен директор на „Булгаргаз“ ЕАД:

Благодаря за въпроса, г-н Йорданов. Аз искам да кажа още нещо преди да отговоря по отношение на цената за месец септември. Както знаете, от датата на подаване на заявлението ни за утвърждаване на цената за месец септември до 29-ти борсовият индекс, към който реферираме при определяне на цената за следващия месец, се увеличи с близо 17% от датата на подаване на заявлението до момента. В последните дни той нараства чувствително и заради спиране на доставките по „Северен поток 1“ заради ремонтни дейности. Затова отчитайки този ръст на индекса и фактът, че ние определяме цената за месец септември към индекса за 31 август, се очаква окончателното увеличение на цената за месец септември, което ние ще внесем на първи септември, да е по-високо от подаденото вече заявление. При всички случаи това увеличение обаче ще е по-малко от увеличението на самия индекс и това до голяма степен се дължи както казах на постигнатите конкурентни цени на аукциона на „Газов Хъб Балкан“. И за Ваша информация увеличението на цената няма да бъде заявеното към датата на подаване на първоначалното заявление. Очакваме да е по-високо. В тази връзка много се надявам, че работим изключително по осигуряване на една много конкурентна цена за месец октомври, защото тук очакванията са свързани и със стартиране на експлоатацията на интерконектора България/Гърция. Знаете, че след започване на експлоатацията, надявам се колегите от проектната компания до 10-ти септември да могат да ни потвърдят, че датата на пускане в експлоатация ще е от 1-ви октомври, за да информираме ние съответно нашия доставчик от Азербайджан и да получим целите количества по договорната цена. Осигурили сме и доставки на втечен природен газ. Предстои също така търг на „Газов Хъб Балкан“, на който също очакваме конкурентни цени. Нашата цел е за месец октомври да постигнем цена равна или по-ниска от цената за месец август в момента. Това е наистина постижима цел, с всички усилия, които полага и служебното правителство, и проектната компания за стартиране на интерконектора България/Гърция.

Реферирайки към въпроса за договорите, искам да кажа, че ръководството на дружеството полага всички усилия, има много ясно начертани стъпки за осигуряване на всички договорни количества до края на 2022 г. и за клиентите ни по различните видове договори, включително програмата за освобождаване на количества за 2023 г. Към този етап не са финализирани договорите за 2023 г. Те ни бяха оставени в наследство от предишното ръководство. В момента също тече среща какви да бъдат условията по договорите, за да може да отговорим на изискванията на клиентите и по отношение на неустойките, и по отношение на условия на доставка, условия на плащане. Знаете, че след прекратяване на доставките от „Газпром“ се промени изцяло бизнес модела на дружеството. Ако преди сме работили с два дългосрочни договора с много ясни условия на плащане, срокове на доставка, гъвкавост при доставките, особено при единия договор, в момента количествата се осигуряват ако не месец за месец, то с два месеца напред, което постави дружеството пред една доста по-различна ситуация и голямо предизвикателство както да управлява финансовите, паричните си потоци, така и да гарантира доставките и да се изпълни също така и плана за нагнетяване в „Чирен“. Смяя да твърдя, че ние до края на септември ще изпълним плана на „Булгаргаз“. 50% от техническия капацитет на газоохранилището ще бъде нагнетено с газ от „Булгаргаз“, така че да покрием пиковите периоди през отоплителния сезон. До края на седмицата ще сме

готови и с финализиран вариант на договор и за трите вида клиенти. Надяваме се, в пряк контакт и диалог сме с клиентите, да можем да отговорим на техните очаквания, но също така да защитим и интереса на дружеството, защото всички доставки, които предстоят са твърди доставки, нямаме гъвкавост и трябва да защитим и нашия интерес, осигурявайки необходимите количества природен газ и да не изпадаме в дневни дисбаланси.

Това, което е важно и искам да кажа: Вие знаете, вчера на срещата с проектантите на терминала в Александрополис, на срещата с президента то ще бъде оформено и като решение на Министерски съвет и на Съвета на директорите на „Булгаргаз“, изразихме намерение да увеличим капацитета от 500 млн. куб. м на 1 млрд., което ни дава сигурни слотове – нещо, което в момента е доста трудно да бъде осигурено и ни дава възможност да подготвим търга за сключването на дългосрочен договор за LNG доставки за 2024 г. За 2023 г., понеже чухме доста... ние сме в политическа предизборна кампания, но като дружество се стараем да осигурим доставките и да се придържаме към фактите и обстоятелствата... „Булгаргаз“ ще участва на годишния търг на Ревитуса, който ще се проведе през месец октомври за годишни слотове. Не само слотове, но и капацитети за регазификация, защото в момента на терминала в Ревитуса има малки свободни слотове, но няма капацитет за регазификация, т.е. ние дори и да поръчаме частично карго от 100-150 хил. МВтч няма свободен слот за регазификация. Това държа да го кажа много ясно. Ще се опитаме да вземем и от допълнителния разширен капацитет. Там шансовете обаче са много малки. За годишния търг ще участваме. Правим в момента калкулациите за колко слота, за какъв капацитет, така, че да гарантираме един сигурен микс от доставки – от една страна азерските количества, от друга страна втечен природен газ и от трета страна, вече в зависимост как вървят и преговорите на правителствено ниво, но да осигурим доставките на тръбен газ и посредством платформата на „Газов Хъб Балкан“, което доказва, че могат да се постигат наистина много конкурентни цени. При всички положения новото ръководство спря практиката за организиране на събиране на оферти по имейл, търсене на хъбове по имейл, тогава, когато законът предвижда те да бъдат извършвани на „Газов Хъб Балкан“. Благодаря Ви!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Златева! Ако няма други въпроси, аз искам да взема думата. Най-напред, разбира се от името на Комисията, пожелавам късмет на Вас и на цялото ръководство на „Булгаргаз“ в едни изключителни трудни не само за България, не само за „Булгаргаз“ времена, свързани с енергийните доставки и конкретно доставките на природен газ. На второ място, ще отбележа това, което трябва да се разбере много ясно от всички потребители и не само от тях, че ключова роля за определяне на цената има индексът ТТФ, който е база на всички изчисления, които се правят, с изключение на тези, които са на петролна компонента, които все още не са и няма да бъдат доминиращи. Ще си позволя да кажа следното: ако ТТФ беше запазил стойността такава, каквато беше в началото на месец август, когато не се очакваше това спиране на доставките по „Северен поток 1“ в рамките на трите дни, изчисленията, които направих показваха, че ние можехме още през септември да намалим цената на природния газ поради две обстоятелства, които бяха особено важни: най-напред, че доставките на азерския газ, които през август за две седмици бяха преустановени поради ремонтни дейности на ТАР, за септември щяха да бъдат осигурени за всичките 30 дни. На второ място: проведените търгове на „Газов Хъб Балкан“ дадоха възможност да видим, че има доставки на много по-изгодна цена, която беше и реализирана. За съжаление, събития, които са извън нашите възможности, извън България изстреляха ТТФ на много високи стойности и се стигна до 339 EUR/МВтч. Вчера и за момента и днес цената тръгна надолу. Преди да сляза тук, беше 278 EUR/МВтч. Не, че това е ниска цена, но поне намалява от този исторически връх. Това исках да отбележа, в смисъл, че усилията, които се правят в България за овладяване и контрол върху цената на природния газ могат да бъдат само в

определена функция от това, което се случва на международните пазари. На второ място, наистина има съществено различие между структурата на доставките, които бяха направени за месец август и тези, които определят цената за месец септември, защото към първите два елемента, най-вече доставките на азерски газ и второ: доставките от LNG терминала, в третия сегмент, който за месец август бяха доставки на количества по оферти, приети от „Булгаргаз“ се замениха с доставки на количества, които са закупени на „Газов Хъб Балкан“. Това наистина трябва да продължи не само заради прозрачността, но и заради това, че е изгодно за „Булгаргаз“, за цената и оттам за българските потребители на природен газ. Искам да Ви запитам все пак при какъв индекс TTF към момента се ориентирате за определяне на новата цена, която ние трябва да утвърдим след два дни – на първи септември? Осредненият, разбира се, който е до 29-ти август...

Деница Златева – изпълнителен директор на „Булгаргаз“ ЕАД:
Между 270 и 275, казват колегите от ценообразуването.

Доц. д-р И. Н. Иванов:
Евро?

Деница Златева – изпълнителен директор на „Булгаргаз“ ЕАД:
Евро, да!

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Да се надяваме, че тези два дни, които остават, ако слиза надолу цената, това ще ни позволи, макар и малко, да слезем под тези стойности. Относно „Чирен“. Наблюдавам в последните два дни забавяне на запълването на „Чирен“. Наистина се достигнаха 60% запълняемост, което е много добре, но се пълнеше от порядъка на 0,56% на ден, а сега е от порядъка на 0,28%. Това е по официалните сайтове не само на „Чирен“, а на всичките Gas Infrastructure Europe.

Веселин Синабов – търговски директор в „Булгаргаз“ ЕАД:
Ако може да обясня?

Доц. д-р И. Н. Иванов:
Разбира се!

Веселин Синабов – търговски директор в „Булгаргаз“ ЕАД:

„Булгаргаз“ нагнетява всичките свои количества, с които разполага и използва своя капацитет. Това, което виждате на платформата е физическото нагнетяване и най-вероятно се дължи също заради повишаването на цената на TTF. Някои от другите ползватели на хранилището осъществяват виртуален добив, за да осигурят договорената си цена. В тази връзка физическото, реалното нагнетяване е на такива нива. От гледна точка на „Булгаргаз“ ние всичко – положителни дисбаланси, намалени заявки на клиенти, максимално възможното се нагнетява в ПГХ „Чирен“.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

От ключово значение е до началото на отоплителния сезон да се достигне 80% - това, което е от Европейската комисия заложено като минимална запълняемост.

Веселин Синабов – търговски директор в „Булгаргаз“ ЕАД:

В тази връзка полагаме максимални усилия да нагнетим и повече количества от предвидените по плана за извънредни ситуации. Мисля, че ще го достигнем и това нещо. Очаквайки по-високата цена през септември, най-вероятно ще има и по-ниско

потребление по страна на клиентите. Ние няма да налагаме санкциите, предвидени в договора. Планираме тази разлика, с която намалява да бъде съхранявана в хранилището.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това е нещо, което ключови дружества в страната, намалили своето потребление на природен газ, поради високата цена на природния газ, респективно ограничили производство или намерили някакви други енергоспестяващи мерки, настояват да не се прилага наказателната санкция take-or-pay за незакупените количества. За „Булгаргаз“ алтернативата е тези незакупени количества да бъдат насочени към „Чирен“. Защото ако ние надхвърлим тези 80% това дава по-голяма сигурност и спокойствие за зимните месеци. Заповядайте, г-н Йорданов!

А. Йорданов:

Ако позволите, г-н Председател! Г-жо Златева, само да Ви уверя по отношение на IСGB. Пред българския и гръцкия регулатори стоят още няколко процедури за привеждане в търговска правилност на връзката, но така или иначе ние сме в постоянен контакт с гръцките колеги и регулаторът максимално ще съдейства при всички равни други обстоятелства на първи октомври тази връзка да е правилна и от регулаторна гледна точка. Пожелавам Ви успех и в тези доставки.

Деница Златева – изпълнителен директор на „Булгаргаз“ ЕАД:

Благодаря Ви много! Изключително важно е тази връзка от първи октомври да започне да функционира и договорените количества природен газ от азерския доставчик на договорената цена, която е много конкурентна и атрактивна, да могат да влязат в ценовия микс за месец октомври. Това ще има пряко отражение и също така ще отговорим и на очакванията, исканията и на бизнеса, и на битовите потребители. Това е договор от който ще можем да се възползваме изцяло при договорените условия, така че наистина се надявам. Знам, че всички институции и тук, и в Гърция полагат неимоверни усилия и Министерство на регионалното развитие надявам се и строителния надзор, в графика, в който са подали към ДНСК и към МРРБ да изпълнят тези действия в срок, така че и ние до 10-ти септември да имаме увереност и потвърждение и от оператора, че връзката ще тръгне на първи октомври, за да потвърдим и ние това пред нашите колеги доставчици. И ние сме със срокове по временното споразумение.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Златева! Благодаря както на Вас, така и на г-жа Витанова и на г-н Синабов за участието в днешното открито заседание. Аз все пак ще завърша с нотка оптимизъм, считайки, че през октомври цената на природния газ за българските потребители ще намалява поради обстоятелства, които Ви изтъкнахте и най-вече поради това, че трябва българо-гръцкият интерконектор Комотини – Стара Загора да влезе в експлоатация. Заедно с това разчитаме на участие на „Булгаргаз“ в открити процедури на „Газов Хъб Балкан“. Това, което също е положително и казахте за следващата година е, че още през септември ще участвате на търговете за закупуване на слотове и респективно на капацитет за пренос и България постепенно да отмени този тежък период при снабдяването с природен газ и цените на природния газ. Колеги, преди да закрия заседанието за Вас и за Комисията, обявявам, че насрочвам закритото заседание, на което Комисията ще се произнесе по заявлението на „Булгаргаз“ ЕАД за утвърждаване на цена на природния газ за месец септември 2022 г., на 01.09.2022 г. от 15:00 часа. След това ще бъдете незабавно уведомени и на сайта на Комисията ще бъде публикувано нашето решение. Благодаря за участието!

Комисията прецени, че обстоятелствата по образуваното производство са изяснени пълно и всестранно, и на основание чл. 47, ал. 1 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация

РЕШИ:

Насрочва закрито заседание на 01.09.2022 г. за приемане на решение относно заявление с вх. № Е-15-20-1037#1 от 11.08.2022 г. подадено от „Булгаргаз“ ЕАД за утвърждаване на цена за месец септември 2022 г., по която общественият доставчик да продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия.

Приложение:

1. Уведомително писмо на КЕВР с изх. № Е-15-20-1037/22.08.2022 г. до „Булгаргаз“ ЕАД.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....

А. Йорданов

.....

Б. Голубарев

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА

Протоколирал:

Н. Косев - главен експерт